

Warszawa, 25.10.2024 r.

DRO.022.1.2024

Sz. P.
Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
al. J.Ch.Szuca 23
00-580 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z konsultacjami publicznymi projektu ustawy o zmianie ustawy w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej w załączeniu przesyłam stanowisko Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego.

Z poważaniem,

Dyrektor Ośrodka Przetwarzania Informacji-
Państwowego Instytutu Badawczego
Jarosław Protasiewicz

Uwagi zgłoszone przez OPI PIB
do Projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym
Rzeczypospolitej Polskiej

Treść zmiany	Uwagi OPI PIB
<p>Zakres wykazu osób przyjętych na studia (cudzoziemcy, Polacy) Art. 342 p.s.w.n. System POL-on obejmuje (...) 1a) wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, zwany dalej „wykazem osób przyjętych na studia”</p>	<p>Zwracamy uwagę, że przepisy wprowadzają wykaz osób przyjętych na studia, który obejmuje zarówno cudzoziemców (zob. nowy art. 343a ust. 1 pkt 3 i 4 p.s.w.n.), jak i obywateli polskich. Zakres danych gromadzonych w nowym wykazie wydaje się szerszy niż wymagany z punktu widzenia wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej.</p>
<p>Definicja osób rejestrowanych w wykazie osób przyjętych na studia; czas rejestracji Art. 342 p.s.w.n. System POL-on obejmuje (...) 1a) wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, zwany dalej „wykazem osób przyjętych na studia”</p>	<p>W przepisach brakuje jednoznacznych wytycznych, w którym momencie procesu rekrutacji należy przekazać dane do wykazu osób przyjętych na studia. Zaproponowane przepisy mogą być rozumiane na przynajmniej dwa sposoby.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dane powinny być wprowadzone jak najwcześniej do wykazu osób przyjętych, a następnie stopniowo usuwane, jeżeli dotyczą osób, które złożyły ślubowanie. Ze względu na procedurę wizową zasadne wydaje się, że dane do wykazu osób przyjętych powinny zostać wprowadzone jak najwcześniej, tak aby organ wydający wizę mógł sprawdzić status osoby, która się o nią ubiega. Zgodnie z art. 343a ust. 3 pkt 3 p.s.w.n dostęp do wykazu osób przyjętych na studia przysługuje ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom, między innymi w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania wizy krajowej. 2. Dane powinny być wprowadzane po osiągnięciu przez uczelnię pewności, że osoba przyjęta nie złożyła i nie złoży ślubowania, czyli dopiero po rozpoczęciu roku akademickiego lub semestru Nazwa „wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania” sugeruje, że w wykazie powinny zostać umieszczone dane osób, co do których istnieje pewność, że nie złożyły ślubowania. Dopiero po rozpoczęciu semestru lub roku akademickiego możliwe jest stwierdzenie czy osoba przyjęta dopełniła obowiązku złożenia ślubowania i nabyła prawa studenta. Jednocześnie procedura skreślenia z listy studentów z powodu niepodjęcia studiów trwa określony czas po rozpoczęciu roku akademickiego lub semestru. Wprowadzenie informacji do wykazu osób przyjętych po rozpoczęciu roku akademickiego zapewni ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom informacje niezbędne do cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej, jednak będą to dane niewystarczające na etapie jej przyznawania.
<p>Zakres wykazu osób przyjętych na studia (osoby, które nie złożyły ślubowania); działania w wykazie Art. 342 p.s.w.n. System POL-on obejmuje (...) 1a) wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, zwany dalej „wykazem osób przyjętych na studia”</p>	<p>Zwracamy uwagę, że przepisy zawężają zakres danych gromadzonych w wykazie do osób, które nie złożyły ślubowania. Każda osoba, który rozpoczyna studia musi złożyć ślubowanie. Wraz ze złożeniem ślubowania student nabywa prawa studenta i jest wykazywany w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n. Wydaje się, że wspomniane przepisy wprowadzają konieczność usuwania danych z wykazu osób przyjętych na studia, które złożyły ślubowanie. Konsekwencją takiego zapisu może być duża rotacja danych w wykazie osób przyjętych na studia i wiele operacji usuwania w trakcie trwania roku akademickiego. Usunięcie danych skutkować będzie utratą informacji, na podstawie których została wydana wiza.</p>

<p>Informacja o wizie Art. 343a ust. 1 i art. 344 ust. 1 p.s.w.n. w zw. z art. 65 ust. 1ba ustawy o cudzoziemcach (Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.”)</p>	<p>W związku z faktem, że proponowane rozwiązania prawne mają na celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym, zasadne wydaje się rozszerzenie zakresu danych w wykazie osób przyjętych o informację o przyznanej wizie, w tym organie, który ją wydał. Informacja o wizie byłaby pomocna dla uczelni, które oczekują na przyjazd studenta. Można rozważyć dodanie informacji o przyznanej wizie krajowej i organie, który ją wydał również w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n., o ile ustawodawca uzna taką zmianę za zasadną z punktu widzenia przeciwdziałania nieprawidłowościom w systemie wizowym.</p>
<p>Zakres danych w wykazie osób przyjętych na studia – skreślenie z powodu niepodjęcia studiów Art. 343a ust. 1 i art. 344 ust. 1 p.s.w.n. w zw. z art. 65 ust. 1ba ustawy o cudzoziemcach (Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.”)</p>	<p>Przepisy wprowadzają konieczność informowania o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów, który posiada wizę krajową. Zasadne wydaje się rozszerzenie zakresu danych, które są gromadzone w wykazie osób przyjętych na studia o informację o skreśleniu z powodu niepodjęcia studiów. Aktualnie informacja o skreśleniu studenta jest odnotowywana jedynie w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n. – jednak do tego wykazu trafiają jedynie studenci po złożeniu ślubowania. W rezultacie w nowym wykazie brakować będzie informacji o skreśleniu osoby z powodu niepodjęcia studiów (niezłożenia ślubowania) – nie będzie jej ani w wykazie studentów, ani w wykazie osób przyjętych. Rozszerzenie zakresu danych ma zastosowanie w przypadku braku konieczności usuwania z nowego wykazu osób, które złożyły ślubowania (zob. uwagi wyżej).</p>
<p>Pisemne zawiadomienie organu wydającego wizę o skreśleniu studenta - Art. 65 ust. 1ba ustawy o cudzoziemcach: Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.” - § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki z dnia 12 września 2024 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on: Rektor i rektor uczelni prowadzonej przez kościół lub inny związek wyznaniowy (...) aktualizują dane w wykazie studentów (...) w terminie 30 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie.</p>	<p>Korzystając ze zmian prawnych, które wprowadzają wykaz osób przyjętych na studia można rozważyć wyeliminowanie pisemnego zawiadamiania organu, który wydał wizę o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organ wydający wizę może samodzielnie uzyskać informację o zmianie statusu cudzoziemca drogą elektroniczną korzystając z Systemu POL-on. - Do wyeliminowania obiegu pisemnego potrzebna byłaby informacja o skreśleniu z powodu niepodjęcia studiów w wykazie osób przyjętych na studia (zob. uwaga wyżej). Jednocześnie konieczne wydaje się dostosowanie nowych przepisów tak, by nie istniała konieczność usuwania danych osób przyjętych na studia, które otrzymały wizę krajową, a następnie złożyły ślubowanie. - Dodatkowo można rozważyć takie dostosowanie terminów na wprowadzanie danych o skreśleniu studenta do Systemu POL-on, aby wychodziły one naprzeciw potrzebom organów wydających wizę.

<p>Pisemne zawiadomienie wojewody o skreśleniu studenta Art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach (istniejący): Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.</p>	<p>Analogicznie do powyższego można rozważyć, czy nie jest nadmierowe pisemne zawiadomienie wojewody o skreśleniu studenta lub doktoranta. Przy okazji zmiany przepisów dotyczących dostępu do wykazu studentów oraz wprowadzenia wykazu osób przyjętych na studia zasadne wydaje się dostosowanie przepisu art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach tak, aby obieg informacji również przebiegał elektronicznie z wykorzystaniem Systemu POL-on.</p>
---	---
